

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13, 89/16 и 5/22) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08 и 5/22), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2021. ГОДИНУ СРПСКЕ НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

Број: 03-07-6-454/22
Сарајево, 08.04.2024. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
1. УВОД	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	5
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ.....	5
5.1. НАЛАЗИ	5
5.2.ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске напредне странке за 2021. годину.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјенивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијског извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, утврђено је да је Српска напредна странка прекршила одредбе члана 4. став (1), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу нашег прегледа, односно контроле финансијског извјештаја, осим горње напомене, нисмо запазили ништа значајно што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Српске напредне странке за 2021. годину.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Српска напредна странка се финансира из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	0,00	0,00
2.	Прилози физичких лица (3-а)	0,00	0,00
3.	Прилози правних лица (3-б)	0,00	0,00
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	0,00	0,00
7.	Приходи из буџета (3-ф)	44.770,00	100,00
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	44.770,00	100,00
II	Остали приходи и друго	0,00	0,00
	Извори финансирања (I+II)	44.770,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину странка је исказала расходе у износу од 100.991,79 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке: Српска напредна странка. Скраћени назив СНС.

Српска народна радикална странка Републике Српске уписана је у регистар код Основног суда у Бањој Луци, рјешењем број: Рп-1/07 од 18.03.2007. године. Рјешењем од 19.03.2009. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање и представљање странке и промјена назива странке, које гласи: Српска напредна странка. Рјешењем Основног суда у Бања Луци број: Рп-1/07 од 16.09.2013. године уписана је промјена лица овлаштеног за заступање Српске напредне странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, ул. Јована Дучића 40.

Овлаштено лице за представљање странке је Хаџи Јован Митровић, предсједник.

Лице овлаштено за финансијске извјештаје за 2021. годину је Мирјана Милић.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину, Српска напредна странка има следећу организациону структуру:

- Главни одбор Бања Лука,
- Градски одбор Бијељина

- Градски одбор Зворник и
- 6 општинских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Српске напредне странке за 2021. годину.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведеног закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака.

Обим прегледа и контроле финансијског извјештаја Српске напредне странке обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања и начина трошења средстава.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед и контрола финансијских извјештаја Српске напредне странке извршени су у периоду од 2008. до 2019. године, након којих су издати извјештаји о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама ревизије.

Након извршеног прегледа годишњег финансијског извјештаја за 2019. годину, издат је Извјештај о прегледу са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци да финансијска средства осигурана за финансирање политичке странке користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, да успостави потпуне и тачне евиденције о својим приходима, расходима и обавезама, да успостави евиденције о благајничком пословању, да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и да поштује рачуноводствене прописе.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала дате препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

5.1. НАЛАЗИ

а) Српска напредна странка прекршила је одредбе члана 4. став (1)¹ Закона о финансирању политичких странака.

У годишњем финансијском извјештају за 2021. годину Српска напредна странка је исказала укупне расходе у износу од 100.991,79 КМ.

Увидом у Програм утрошка средстава Српске напредне странке за 2021. годину, утврђено је да је странка планирала укупне трошкове у износу од 149.000,00 КМ.

Анализом Програма утрошка средстава странке за 2021. годину утврђено је да план није сачињен на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и упоредба остварених трошкова са планираним.

¹ Финансијска средства из члана 3. став (1) Закона о финансирању политичких странака може користити искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом.

Политичка странка је у програму утрошка средстава планирала и средства за обавезе из ранијих година у износу од 68.000,00 КМ, која не представљају трошак. Наиме, трошкови и обавезе се евидентирају у моменту када је политичкој странци пружена услуга или када је странка извршила набавку материјала, па исплате средстава у 2021. години за измирење обавеза које су настале у претходним годинама не представљају трошак 2021. године и не би требале бити обухваћене програмом утрошка средстава за 2021. годину.

Служба за ревизију утврдила је да је странка финансијска средства у износу од 44.079,09 КМ утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава странке за 2021. годину, и то:

-Српска напредна странка није, у Програму утрошка средстава за 2021. годину, планирала трошкове непроизводних услуга, трошкове платног промета, трошкове таксе, трошкове пореза и других обавеза, трошкове књиговодствених услуга, трошкове комуналних услуга, трошкове осталог материјала, трошкове адвокатских услуга и судских трошкова и телефонске трошкове и птт услуге, а исте је остварила у износу од 7.572,42 КМ.

Увидом у годишњи финансијски извјештај утврђено је да су трошкови непроизводних услуга износили 280,65 КМ, трошкови платног промета 108,75 КМ, трошкови таксе 3.983,49 КМ, трошкови пореза и других обавеза 626,16 КМ, трошкови књиговодствених услуга 819,00 КМ, трошкови комуналних услуга 575,37 КМ, трошкови осталог материјала 20,00 КМ, трошкови адвокатских услуга и судских трошкова 1.059,00 КМ и телефонски трошкови и птт услуге 100,00 КМ.

-Странка је трошкове по основу судских пресуда остварила више од планираних за износ од 36.506,67 КМ.

Наиме, странка је трошкове по основу судских пресуда планирала у износу од 40.000,00 КМ, док је исте остварила у износу од 76.506,67 КМ.

С обзиром да је Српска напредна странка финансијска средства утрошила мимо утврђеног Програма утрошка средстава за 2021. годину прекршила је одредбе члана 4. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

b) Странка је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

Српска напредна странка није водила пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима, није успоставила правилне евиденције о новчаним средствима, расходима и обавезама и обрасце годишњег финансијског извјештаја није попунила у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник), чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и став (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) У обрасцу 1.1 (територијална структура политичке странке) странка није исказала све организационе одборе странке, чиме је прекршила одредбе члана 10. Правилника.

Прегледом годишњег финансијског извјештаја, утврђено је да је странка у 2021. години остварила приходе из буџета општина Чајничке и Братунац.

Напријед наведено указује да у овим општинама странка има организационе одборе, које није исказала у обрасцу 1.1 финансијског извјештаја.

(2) Српска напредна странка у годишњем финансијском извјештају није пријавила трансакцијски рачун број: 5673432700001796 код „Sberbank“ А.Д. Бања Лука, чиме је прекршила одредбе члана 11. Правилника.

Увидом у пословне књиге и достављени извод број 1 од 07.05.2021. године са наведеног трансакцијског рачуна, утврђено је да странка на трансакцијском рачуну на дан 07.05.2021. године није имала средстава, да је промет улаза износио 35,00 КМ, промет излаза 10,00 КМ, а да је салдо на дан 07.05.2021. године износио 25,00 КМ. Странка је 10.05.2021. године поднијела захтјев за затварање трансакцијског рачуна.

Увидом у Извјештај о рачунима пословног субјекта Централне банке Босне и Херцеговине утврђено је да су трансакцијски рачуни странке блокирани².

- (3) Прегледом достављене документације о благајничком пословању странке утврђено је да странка није поступала у складу са правилима и принципима благајничког пословања и Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем у Републици Српској.

- Увидом у пословне књиге странке и другу финансијску документацију утврђено је да је политичка странка вршила подизање новца са трансакцијског рачуна број: 5540120000024956 код Наше банке и извршила полог у благајну у периоду од 04. 01. 2021. до 10.05.2021. године у укупном износу од 7.783,00 КМ. Новчана средства у благајни по почетном салду исказана су у износу од 1.702,67 КМ, а укупна готовинска плаћања током 2021. године износила су 4.423,35 КМ.

Чињеница да је странка од 9.485,67 КМ готовинских средстава на благајни исплатила 4.423,35 КМ, те да је на дан 31.12.2021. године на благајни исказала средства у износу од 5.062,32 КМ, указује да је странка одступила од прописа и принципа благајничког пословања који су регулисани Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем у Републици Српској.

Подизање готовине са трансакцијског рачуна и њен полог на благајну врши се у случају када у благајни недостају готовинска средства за текуће потребе.

- Српска напредна странка је новчаним средствима из благајне плаћала своје обавезе према физичким и правним лицима у појединачним износима већим од 200,00 КМ, супротно одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем према којима сва правна лица, па и политичке странке, имају обавезу да све рачуне у износима већим од 200,00 КМ плаћају путем трансакцијског рачуна.

Странка је, дана 17.03.2021. године, из благајне на име закупнине исплатила Кати Јовић 300,00 КМ, а дана 26.03.2021. године Пери Манојловићу 3.600,00 КМ. Такође, дана 07.05.2021. године, странка је из благајне платила рачун број: 12534 у износу од 280,65 КМ добављача „Prodhosing“ - Продавница биз. Маркетинг агенција, Београд.

- Увидом у благајничке налоге за исплату³ није могуће утврдити коме су средства исплаћена путем благајне јер на истим недостају потписи лица којима су средства исплаћена.

Исто тако, увидом у достављени Дневник благајне од 01.01.2021. до 31.12.2021. године, утврђено је да је странка благајничко пословање, односно благајнички дневник, водила на годишњем нивоу, а не када је промет остварен.

- (4) У обрасцу 3 финансијског извјештаја (извори финансирања) странка није пријавила приход по основу поврата таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима 2020. године, чиме је прекршила одредбе члана 13. Правилника.

² Трансакцијски рачун број: 5540120000024956 отворен код „Наша банка“ а.д. Бијељина блокиран је дана 22.09.2021. године, а трансакцијски рачун број: 5673432700001796 отворен код „Sberbank“ А.Д. Бања Лука блокиран је дана 18.05.2021. године.

³ Налог исплате из благајне број: 01/21 од 02.02.2021. године, 02/21 од 16.03.2021. године, 05/21 од 07.05.2021. године и 06/21 од 09.05.2021. године.

Српска напредна странка је у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину исказала укупне приходе у износу од 44.770,00 КМ, док је укупне приходе у пословним књигама и Билансу успјеха исказала у износу од 45.970,00 КМ.

Прегледом пословних књига и извода са трансакцијског рачуна утврђено је да је Српска напредна странка у 2021. години остварила приходе из буџета Општине Братунац у износу од 1.085,00 КМ, буџета Општине Чајниче у износу од 187,00 КМ и буџета Федерације Босне и Херцеговине у износу од 43.498,00 КМ, што је и исказала у обрасцу 3-ф (приходи из буџета) годишњег финансијског извјештаја.

Такође, увидом у достављену документацију утврђено је да је странка у пословним књигама новчана средства која је примила по основу поврата преплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима у износу од 1.000,00 КМ и средства по основу поврата уплаћеног новчаног износа таксе за овјеру пријаве за учешће на Локалним изборима у износу од 200,00 КМ евидентирала као остали приходи из буџета, односно као остали финансијски приход, а да исте није исказала у годишњем финансијском извјештају за 2021. годину.

Српска напредна странка је у годишњем финансијском извјештају средства у износу од 1.200,00 КМ требала исказати као остали приход.

- (5) Српска напредна странка није у пословним књигама и годишњем финансијском извјештају правилно исказала трошкове закупа пословних простора, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

Странка је у пословним књигама и финансијском извјештају исказала трошкове закупа пословних простора Главног одбора у износу од 16.800,00 КМ.

Увидом у уговоре о закупу пословних простора, утврђено је да су трошкови закупа Градског одбора Зворник износили 9.600,00 КМ, Градског одбора Бијељина 3.600,00 КМ и Општинског одбора Угљевик 3.600,00 КМ, односно укупно 16.800,00 КМ.

Странка је имала обавезу да трошкове распореди по мјесту настанка трошка, односно да трошкове закупа пословних простора у годишњем финансијском извјештају искаже по одборима.

- (6) Странка на конту *Дати аванси* на дан 01.01.2021. године, односно 31.12.2021. године исказује салдо у износу од 11.761,07 КМ, што упућује да није вршила усаглашавање својих обавеза са добављачима, односно да странка рачуне не књижи у пословним књигама у моменту настанка трошка.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Српској напредној странци да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да програм утрошка средстава сачињава на начин којим би се обезбиједила транспарентност планираног трошења средстава, као и његова упоредба са оствареним трошковима, те да финансијска средства обезбијеђена за финансирање странке користи у складу са програмом утрошка средстава,*
- *да успостави правилне евиденције о новчаним средствима, расходима и обавезама, односно да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима,*
- *да пословање готовим новцем успостави у складу са принципима и правилима благајничког пословања и прописима о пословању готовим новцем, те да уведе обавезу вођења благајничких извјештаја на дневном нивоу, и*

- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

У остављеном року, Српска напредна странка није доставила примједбе на мишљење ревизора и налазе ревизије дате у Прелиминарном извјештају о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Тања Голијанин

Шеф Службе за ревизију

Мр.сц Хасида Гушић